

Časový trend očekávatelných úmrtí obyvatel kraje dle věku a pohlaví

VERZE 2026-01.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Marek Lichter ¹ , Michaela Havlíčková ¹ , Jiří Jarkovský ¹ , Šárka Daňková ¹ , Daniel Klimeš ¹ , Jan Mužík ¹ , Martin Komenda ¹ , Ladislav Dušek ¹ ¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Recenzenti:	
Datum vytvoření dokumentu:	19.02.2026
Datum poslední aktualizace:	19.02.2026
Datum schválení pověření pro ochranu osobních údajů ÚZIS:	19.02.2026
Datum schválení poradou vedení ÚZIS:	24.02.2026
Typ výstupu:	Otevřená data
ID výstupu:	NR-06-39
Klíčová slova:	LPZ, List o prohlídce zemřelého, Databáze zemřelých, zemřelí, kapitola MKN-10, úmrtí z očekávatelných příčin
EuroVoc:	úmrtnost
Citace:	Lichter M., Havlíčková M., Jarkovský J., Daňková Š., Klimeš D., Mužík J., Komenda M., Dušek L. Časový trend očekávatelných úmrtí obyvatel kraje dle věku a pohlaví. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2026. Dostupné z: http://www.nzip.cz/data/2693-ocekavatelne-umrti-vek-pohlavi-kraje-casovy-trend-otevrena-data . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	http://www.nzip.cz/data/2693-ocekavatelne-umrti-vek-pohlavi-kraje-casovy-trend-otevrena-data
Kontakt:	analzy@uzis.cz

1 Popis datové sady

1.1 Primární cíl

Primárním cílem datové sady je poskytnout přehled o počtu zemřelých osob v České republice od roku 2011 po jednotlivých letech dle kraje bydliště, okresu bydliště, věkové kategorie a pohlaví. Jedná se o úmrtí výhradně z očekávatelných příčin.

1.2 Základní informace

Datová sada je stratifikována dle roku úmrtí osoby, kraje bydliště, okresu bydliště, věkové kategorie a pohlaví. Výsledné počty udávají celkový počet očekávatelně zemřelých. Data jsou poskytována od roku 2011 do posledního uzavřeného roku.

Data vychází z evidence příčin smrti Českého statistického úřadu za osoby s trvalým či dlouhodobým pobytem v ČR. Základní příčina úmrtí je určena na ČSÚ dle podkladů předaných na Listu o prohlídce zemřelého (evidence ÚZIS).

1.3 Interpretace, informační hodnota a případné limity

Absolutní počty zemřelých umožňují základní orientaci v časovém vývoji úmrtnosti z hlediska očekávatelných úmrtí.

Očekávatelné úmrtí je definováno jako úmrtí osob, u kterých došlo k úmrtí na základě eskalace déle trvajících problémů. Jde o zemřelé osoby z chronických příčin v rozsahu MKN-10: C00–C97, J00–J18, J20–J22, J40–J47, J96, E10–E14, K70–K77, F01, F03, G30, R54, N17, N18, N28, I12, I13, G10, G20, G35, G122, G903, G231, B20–B24 nebo také kardiovaskulárních příčin MKN-10: I00–I11, I14–I52, I60–I69 (avšak v případě úmrtí pacienta na akutním lůžku po déle než týdnu, úmrtí na lůžku následné péče, nebo hospitalizací v minulém roce života).

Interpretace dat a časových řad má jistá omezení spojená s výběrem základní příčiny smrti i s vykazováním příčin smrti na Listu o prohlídce zemřelého dle MKN-10. Tím je ovlivněno i zařazení do očekávatelných úmrtí. Pro správnou interpretaci dat je vhodné zohlednit metodické změny, ke kterým při tvorbě statistiky příčin smrti ve sledovaném období došlo.

1.4 Ochrana osobních údajů

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

1.5 Klíčová slova

LPZ, List o prohlídce zemřelého, Databáze zemřelých, zemřelí, kapitola MKN-10, úmrtí z očekávatelných příčin

1.6 Klasifikace dle EuroVoc

úmrtnost

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1x ročně za uzavřený kalendářní rok
- Formát datové sady: csv
- Počet záznamů: 31 238
- Počet popisných atributů: 6
- Velikost: 1 177 kB

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datovou sadu je databáze zemřelých ČSÚ. Ta je vytvářena na podkladě dat z evidence List o prohlídce zemřelého, a je ošetřena legislativně zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách) s účinností od 1. dubna 2012 a novelou vyhlášky č. 364/2015 Sb., kterou se mění vyhláška 297/2012 Sb., o Listu o prohlídce zemřelého, platná od 1. 1. 2016). Evidenci úmrtí ošetřuje také Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách a zpracování statistiky úmrtí pak Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě.

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje agregovaná data s počty zemřelých osob v rámci kategorií roku úmrtí, kraje bydliště, okresu bydliště, věkové kategorie a pohlaví.

5 Atributy datové sady

- 1. Rok úmrtí**
 - Název parametru: rok
 - Datový typ: numeric
 - Popis parametru: kalendářní rok úmrtí osoby
 - Možné hodnoty: v rozsahu od roku 2011 až do posledního uzavřeného kalendářního roku
- 2. Kraj bydliště osoby**
 - Název parametru: kraj_bydliste
 - Datový typ: string
 - Popis parametru: místo bydliště osoby podle krajů a v souhrnu
 - Možné hodnoty: kódování krajů České republiky podle NUTS 3. Obsahuje speciální hodnotu „CZO“ podle NUTS 1, která představuje celou Českou republiku
- 3. Okres bydliště osoby**
 - Název parametru: okres_bydliste
 - Datový typ: string
 - Popis parametru: místo bydliště osoby podle okresů a v souhrnu
 - Možné hodnoty: kódování krajů České republiky podle LAU 1. Obsahuje speciální hodnotu „CZO“ podle NUTS 1, která představuje celou Českou republiku
- 4. Věková kategorie**
 - Název parametru: vek_kat

- Datový typ: numeric
- Popis parametru: numerický kód definující pětiletou věkovou kategorii; zvlášť kategorie 0 let, 1–4 let a 95+ let
- Možné hodnoty: podle [Číselníku věkových skupin NZIS](#)

5. Pohlaví

- Název parametru: pohlavi
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pohlaví zemřelé osoby
- Možné hodnoty:
 - 1 – muž
 - 2 – žena

6. Počet zemřelých osob z očekávatelných příčin

- Název parametru: ocekavatelne_zemreli_pocet
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: zemřelé osoby podle stratifikace z očekávatelných příčin
- Možné hodnoty: suma počtu zemřelých osob z očekávatelných příčin